

„BĂIEȚII VESELI” DE H. NICOLAIDE

Teatrul de Stat „Victor Ion Popa” din Birlad

Data premierei: 8 octombrie 1960. Regia: Cristian Nacu. Decoruri: Gheorghe Matei. Distribuția: Gheorghe Gheorghiu (Meșterul Udrea); Jiva Guran (Mihai Iordăchescu); Emil Birlădeanu (Dan); M. Ionescu-Vrănești (Popescu-Henț); Vasile Marinescu (Băscuță); Dan Herdan (Manole); Călin Botez (Brindus); Constantin Hanu (Regizorul); Iuliana Doru (Mariana); Olga Dumitrescu (Anca).

Cu *Băieții veseli*, noua lucrare dramatică a lui H. Nicolaide, dramaturgia originală își îmbogățește palmaresul cu o merituosă comedie. Inspirată dintr-un reportaj apărut nu de mult în „Scinteia”, comedia *Băieții veseli* gravitează în jurul unei probleme de efectivă actualitate: rolul educativ al colectivului și atenția cu care comuniștii urmăresc ridicarea calificării profesionale a tinerilor muncitori în spiritul unei noi atitudini față de muncă.

Armonia muncii colective din echipa de strungărie a unei fabrici este dezechilibrată de indolența și delăsarea în muncă a trei tineri muncitori: Manole, Băscuță și Popescu-Henț. Istețul Manole consideră munca în fabrică doar un stagiu forțat, un soi de purgatoriu, necesar lui pentru a nu mai rata încă o dată examenul la facultate. Comoditatea și dezinteresul sînt deci în concepția lui „justificate”. Contaminat și încurajat de „logica superioară” a lui Manole, timidul Băscuță, strungar cu dragoste de muncă, încearcă să-și creeze treptat personalitatea prin veleități de june cuceritor, obsedat exclusiv de înregistrarea succeselor amoroase într-un... carnețel cu numere de telefon, treabă care-i fură mai tot timpul, îndepărtîndu-l de muncă. Alături de ei, „microbistul” secției, Popescu-Henț — altfel un muncitor harnic, preocupat de construirea unui magnetofon — are altă meștehună: fotbalul, pentru care chiulește sistematic. „Pasiunile” aparent deosebite ale acestui trio duc însă la același rezultat, care va asigura echipei de strungari titlul de codașă în muncă. Pe cei trei „băieți veseli” îi enervează morala și-i deranjează prelucrările strungarului fruntaș Mihai, care, pripit, se hotărăște să părăsească echipa. Nu aceeași atitudine o are meșterul Udrea; încuscător al oamenilor, meșterul înțelege că rezultatele nesatisfăcătoare ale celor trei băieți nu sînt datorate nepriceperii, intuind în spatele atitudinii acestor veseli și obraznici, dar isteți tineri, resursele unui fond bun și de talent. De aceea, hotărît să se preocupe de ei, meșterul Udrea folosește mijloace pedagogice originale, dar eficiente, bazate pe încrederea în oameni. Asimilîndu-și, uneori, limbajul acestor șmecheri simpatici, practicînd și încurajîndu-le alături chiar „pasiunile” lor, meșterul Udrea izbutește să și-i apropie și să-i cîștige. Desigur, băieții nu vor deveni imediat frunțași sau inovatori, dar se vor încadra în munca echipei, unde vor munci cu dragoste. Lecția neobositului meșter Udrea se dovedește rodnică și pozitivă nu numai celor trei băieți veseli sau îngîmfatului fruntaș Mihai, ci chiar lui însuși, care, la rîndu-i, devine și un neobosit... „microbist”.

Desigur, nu e întimplător faptul că această comedie a fost scrisă de unul dintre actorii noștri de comedie. Roadele strînsei colaborări a actorului Nicolaide cu autorul Nicolaide sînt evidente. Cum era și normal, experiența actorului a fost mai folositoare. Replica sprintenă, colorată și promptă, este prima calitate a piesei și principalul mijloc de comedie, folosit în dezvoltarea acțiunii și în caracterizarea eroilor. Metodele pedagogice ale meșterului Udrea prilejuiesc momente de excelență comedice care nu au numai haz, ci și un tîlc bine gîndit. Dar autorul este mai puțin experimentat decît actorul. Din punct de vedere dramatic, comedia e constituită din momente legate firav, doar prin prezența activă a meșterului Udrea, care este și cel mai realizat personaj. Momentele au caracterul unor instantanee și nu decurg unele din altele într-o gradație crescîndă, fapt care prejudiciază asupra acțiunii ce se desfășoară rectiliniu și, implicit, asupra ritmului. Nu de puține ori, actorul părăsit de autor, lasă accentele comice să alunecă în șarjă, după cum autorul, părăsit de actorul de comedie, se dovedește inabil în încadrarea eroilor în intrigă și în redarea evoluției unor personaje ca Mariana, Mihai sau Anca. Considerăm deci că replica autocritică a meșterului Udrea

Scena finală

din actul II: „m-am ocupat prea mult de voi (de băieți — n.n.) și am uitat că are și el (Mihai — n.n.) frământările lui...” aparține în mare măsură și autorului.

Dar cu toate aceste neajunsuri, piesa își realizează din plin eficiența educativă, prin problematica ei actuală și valoroasă. Și dacă ținem seamă de faptul că aceste probleme au fost mai rar abordate în dramaturgia originală și mai ales în comedie, înțelegem necesitatea prezenței piesei în repertoriul teatrelor.

Socotim de aceea binevenită alegerea comediei *Băieții veseli* în repertoriul Teatrului de Stat „V. I. Popa” din Birlad, tocmai datorită corespondenței ei cu climatul centrului muncitoresc din acest oraș, în plină dezvoltare.

Am apreciat în spectacolul de la Birlad, entuziasmul și căldura cu care colectivul de actori, condus de tânărul regizor Cristian Nacu, a valorificat artistic comedia lui H. Nicolaide. Atent în a asigura spectacolului verva comică proprie textului, fără însă ca ritmul să dăuneze asupra conținutului educativ, regizorul C. Nacu a realizat un bun spectacol de comedie, lucrat cu acuratețe. Acordînd, așa cum era și firesc, rolul primei viori personajului meșterul Udrea, regizorul a scos în evidență rolul activ pe care acesta îl are în educarea tinerilor muncitori, polarizînd în jurul lui întreaga desfășurare a acțiunii scenice. În acest sens interpretul meșterului Udrea i-a adus regizorului un sprijin efectiv. Actorul Gh. Gheorghiu a dezvăluit cu mult firesc și cu simplitate, marea încredere și dragoste părintească a acestui comunist față de tineri. Actorul realizează cu măiestrie portretul destoinicului meșter, bonom dar intransigent, care se apropie cu căldură de oameni, știind să cumpănească tonul vesel cu cel serios. Cu mult umor, Gheorghiu-Udrea împărtășește taina sa publicului, făcîndu-l complice conștient la sarcina nobilă și dificilă ce și-a asumat-o. Savuroase sînt astfel momentele în care meșterul Udrea învață fotbal din... ziare, debitînd apoi, ca un școlar, spre stupefacția „microbistului” Henț, cunoștințele acumulate,

precum și momentul emoționant de destăinuirii a visurilor copilăriei sale în fața lui Manole.

Bine secundat a fost Gh. Gheorghiu de către interpretii „băieților veseli”. Am remarcat în primul rând dezinvoltura cu care Dan Herdan a plimbat prin scenă indolența și dezinteresul lui Manole. Cu umor de bună calitate, protagonistul afișează — în primele două acte — ironia voit „deșteaptă” a tipului ce se vrea superior, dar nu reușește, și care se amuză singur de „glumele” sale. Frumos gradat, actorul joacă însingurarea „șefului” părăsit de amici (actul III), redînd convingător transformarea lui Manole, de la amănuntul semnificativ — renunțarea la jocul cu lanțul pe deget, gest caracteristic șmecherului Manole — pînă la atitudinea hotărîtă și plină de voință a unui Manole conștient și dornic să muncească.

Interpretîndu-l pe Băscuță, copia neinspirată a „personalității” lui Manole, Vasile Mălinescu a reliefat cu aplomb comic, timiditatea și stînjeneala comportamentului împrumutat, pe care, sub influența meșterului și datorită ajutorului camaraderesc al studentei Anca, îl înlătură cu fermitate, dezvăluind fondul cînstit al muncitorului simplu și priceput. „Microbistului” Popescu-Henț, tînărul actor M. Ionescu-Vrănești i-a subliniat prea mult alura sportivă și prea puțin ipostaza iscusitului inovator în perspectivă.

Trebuie menționate în continuare cîteva roluri de mai mică importanță: subtilul crochiu al pedantului Brînduș, tatăl răsfățatului Manole (Călin Botez), figura deschisă și umorul sănătos al strungarului Dan (Emil Birlădeanu), precum și nota de gingășie cu care a fost colorat rolul ingrat al responsabilei culturale, Mariana (Iuliana Doru).

Nu același lucru putem să spunem — și vina aparține în mod egal și regiei — despre strădanile de a se face totuși remarcate ale lui J. Guran (Mihai), printr-o zgomotoasă și necontrolată evoluție scenică, și ale Olgăi Dumitrescu (Anca), printr-o vioiciune dusă pînă la falsă cochetărie, ceea ce a contribuit la simplificarea unor caractere care, chiar dacă vitregite de text, trebuiau — credem — să-și justifice mai pregnant rolul în economia dramatică a piesei. De asemenea, am fi dorit din partea regizorului o mai atentă grijă față de mișcarea și gruparea în scenă (care a apărut excesivă și contrafăcută, în special în actele I și III), cu atît mai mult cu cît unicul decor al piesei, clubul uzinei în care se petrece acțiunea, decor aerat și luminos (scenograf G. Matei), oferea posibilități mult mai interesante.

Cu aceste rezerve — care însă nu afectează calitatea artistică a spectacolului *Băieții veseli* — pe scena Teatrului de Stat din Birlad s-a realizat un spectacol antrenant, educativ și optimist, aplaudat pe merit de un public inimos.

Cu aceeași satisfacție am salutat și noi climatul, deosebit de propice muncii creatoare, al colectivului din Birlad, aflat azi sub o competență conducere, și am apreciat elanul și puterea de muncă a actorilor care, fără să se bucure de condițiile unui teatru bucureștean de pildă, realizează succese artistice de netăgăduit, pe care — sîntem convinși — le vor depăși. De ce atunci, vitregirea din partea oamenilor de specialitate, de ce regizorii și actorii noștri frunțași se sfiesc să meargă la Birlad, acolo unde experiența și sfatul lor sînt atît de mult așteptate ?

Emil Riman

„VECINI DE APARTAMENT” DE I. GHERASKINA

Teatrul Muncitoresc C. F. R.

Data premierei : 8 octombrie 1960. Regia : Lucian Giurchescu. Decoruri : Sanda Muștescu. Distribuția : Astra Dan (Mașa Tvetocikina) ; Mircea Cruceanu (Pavel Tvetocikin) ; Nelly Nicolau-Ștefănescu (Stukaciova Fania Lvovna) ; N. N. Matei (Stukaciov Piotr Serghievic) ; Maria Georgescu-Pătrașcu (Stukaciova Lerocika) ; Luiza Derderian-Marcoel și Mihai Niculescu (Stukaciov Sașa) ; Ion Pascu (Valentin Nikolaevic Kromskoi) ; Alexandra Ianu-Pascu (Xenia Alexandrovna Kromskaia) ; Ion Aurel Manolescu (Oleg Vsevolodovic) ; Kitty Mușatescu (Evdokia Gavrilovna) ; Alexandru Vasiliu (Ivan Stepanovic) ; Sergiu Deme-